

plavi film

gream grin

»Drugi se fino zabavljaju« reče gda Karter. »Pa« odgovorio je njen muž »videli smo...«

»Ležećeg Budu, smaragdnog Budu, pijace na vodi« reče gda Karter. »Večerajmo, pa ideo na spavanje.«

»Sinoć smo bili kod ŠEZ EV...«

»Da nisi sa mnom, našao bi... razumeš... Mesta.«

To je tačno, mislio je Karter gledajući ženu preko jutarnje kafe. Njene grivne su zveckale u ritmu sa kašićicom za kafu; bila je u dobu u kome zadovoljne žene izgledaju najbolje, ali bore nezadovoljstvu su se jasno ocrtavale na njenom licu. Posmatrajući njen vrat prisecao se kako je teško odrešiti punjenu čurku. Jesam li ja kriv, pitao se, ili ona, ili je tako rodena, sa nekom žlezdanom manom, nešto nasledno. Tužno je kako su mladi ljudi često skloni da pobrakuju znake frigidnosti sa otmenošću.

»Obecao si da ćemo pušiti opijum« reče gda Karter.

»Ne ovde, dušo. U Sajgonu. Ovde je to «no-no».«

»Ala si kongresionalan!«

»To su ovde najprije rupe za kulije. Štrčala bi i oni bi buljili u tebe. I...«, izbacio je asa iz rukava, »Ima bubačava.«

»Da nisam ovde sa tobom sigurno bih mogla da idem na mnoga Mesta.«

»Japanske striptizete...« počeo je on sa mnogo nade, ali ona je znala sve o tome:

»Ružne žene u brushalterima« reče. Postao je sve nervozniji. Mislio je na novac koji je potrošio da bi je poveo sa sobom i smirio svoju savest — prečesto je putovao bez nje, ali, nema neveselijeg društva od društva žene koju čovek ne želi. Pokušao je da mirno ispije kafu: imao je želju da izgrize ivicu šolje.

»Prosuo si kafu« reče gda Karter.

»Izvinis. Ustao je naglo i rekao: »U redu. Središtu nešto. Budi ovde.« Nagao se preko stola. »Pazi da se ne šokiraš« reče. »Sama si htela.«

»Obično se ne šokiram ja« reče gda Karter i blago se nasmeši.

Karter je izašao iz hotela i pošao ulicom Nju Roud. Jedan dečak mu se okačio o rukav i rekao: »Devojčice?«

»Imam svoju ženu.« reče Karter mračno.

»Dečak?«

»Ne hvala.«

»Francuski filmovi?«

Karter je zastao. »Koliko?«

Stajali su i cenzkali se neko vreme na čošku. Uključujući taksi i vodiča, gledanje filmova će ga koštati skoro osam funti, ali isplatiće se, mislio je Karter, ako bi ona posle toga prestala da zahteva Mesta. Otišao je po gdu Karter.

Dugo su se vozili i stali kod mosta preko kanala, u tesnom sokaku punom neodredenih mirisa. Vodič reče: »Za mnom.«

Gda Karter uhvati Kartera pod ruku. »Je li bezbedno?« upita.

»Otkud ja znam« odgovori kruteći se pod njenom rukom.

Priješli su pedesetak mračnih metara i stali kod ograda od bambusa. Vodič je kucnuo nekoliko puta. Ubrzo su se, prošavši kroz malo blatinjava dvorište, našli u drvenoj kolibici. Nešto donekle ljudsko obliče bilo je sklupčano ispod mreže za komarce. Vlasnik ih je uveo u zagušljivu sobicu sa dve stolice i portretom Kralja. Ekran je bio formata velike školske sveske.

Prvi film je bio neobično odbojan i prikazivan je podmladivanje postarijeg čoveka u rukama dve plave maserke. Po frizurama bi se moglo reći da je proizveden kasnih dvadesetih godina. Karter i njegova supruga su postideno sedeli dok se film vrteo, a zatim škljocnuo na kraju.

»Nije baš najbolji« reče Karter kao poznavalac.

»Znači, takvi su ti »plavi filmovi« reče gda Karter. »Ružno i nimalo uzbudljivo.«

Poče drugi film.

Bilo je vrlo malo fabule. Mlađi-lice mu se nije moglo videti zbog širokog šešira — pokušio je devojku na ulici i otpratio je do sobe.

Glumci su mlađi, blago je nešto šarma i uzbudnja u tom filmu. Kad je devojka skida svoj šešir, Karter pomisli: »Poznajem to lice« i pokrenu se sećanje koje je u njemu bilo zatrpano više od četvrt veka. Lutka kraj telefona, pin-ap iz časopisa na zidu iznad kreveta. Devojka se svukla slajući očeću veoma uredno, nagla se da razmesti krevet izlažući se oku kamere i mlađiću.

Njegovo lice se i dalje nije videlo. Posle, poglogla mu je da se svuče. Tek tada se setio — te nekakve zaigranosti potvrđene mlađežom na mlađečevom ramenu.

Gda Karter se promeškoljila. »Pitam se gde nalaze glumice« rekla je promuklo.

»Prostitutka« reče on. »Malo je sirovo, je l' da? Hoćeš da idemo?« požurivao ju je on, čekajući da mlađi okrene glavu. Devojka je klečala na krevetu grleći mlađiću oko struka — nije mogla imati više od dvadeset godina. Ne, izračunato je, dvadeset jednu.

»Ostajemo« reče gda Karter. »Platili smo.« Položila je svoju suvu, topalu ruku na njegovu koleno.

»Možemo da nademo i nešto bolje.«

»Ne.«

Mlađi se okrenuo na leđa i devojka je zatrenutak izšla iz katra. Kratko, kao slučajno, pogledao je u kameru. Ruka gde Karter zadrha na njegovom kolenu. »Gospode« reče »pa to si ti.«

»To sam bio ja« reče Karter »pre trideset godina.« Devojka se vratila u krevet.

»Odvratno« odgovori gda Karter.

»Ne sećam se da je bilo odvratno.«

»Posle ste sigurno isli da se time nasladujete.«

»Ne, nikada ranije nisam video taj film.«

»Šta ti je to trebalо? Ne mogu da te gledam. Sramota.«

»Pitao sam te da odemo.«

»Jesu li ti platili?«

»Platili su njoj. Pedeset funti. Strašno joj je trebalo novac.«

»A ti si se besplatno proveo?«

»Da.«

»Ne bih se nikada udala za tebe da sam znala za ovo. Nikada.«

»To je bilo mnogo kasnije.«

»Još mi nisi odgovorio zašto. Zar nemaš nikakvo opravdanje?« Zastala je.

Znao je da gleda, nagnuta, uhvaćena u žar klimaka starog više od dvadeset pet godina.

Karter reče: »To je bio jedini način da joj

* »Plavi film« (blue film) je kolokvijalni naziv za porni. Reč »blue« međutim, sama za sebe, ima dva značenja: plav i tužan (prim. prev.).

put kući dešiel hemet

Ti si lud što propuštaš ovakvu priliku! Dobiceš isto toliko novaca i počasti ako dokazeš da sam mrtav, kao i za mene živog. A još imam dokumente druge stvari zakopane blizu Junanske granice kojima možeš da potkrepiš priču; i ne boj se, neću se pojavititi da ti pokvarim igru.

Suvonjavi čovek u izbledeloj kaki-uniformi mrštilo se umorno i zlovoljno. Pogled mu je skliznuo sa zakrvavljenih smedih očiju pred njim, preko tikovog boka *jahaza* do mesta gde je prćasta njuška *mugara* prosečala vodenu površinu. Kada je mali krokodil ponovo zarazio Junanu — i lovim te. Obećao sam ljudima da će te naći i tog obećanja se držim. Majku mu, čoveče! — ovo je već zvučalo ogorčeno.

— Ne mogu, Barns. Pre dve godine sam napustio Njujork da bih te našao i već dve godine se potucam po ovoj prokletoj zemlji — ovde i po Junanu — i lovim te. Obećao sam ljudima da će te naći i tog obećanja se držim. Majku mu, čoveče! — ovo je već zvučalo ogorčeno. — Ne misliš valjda da će sada, kad sam već skoro završio posao, sve da bacim u vodu?!

pomognem. Bila je prvi put na filmu. Zelela je da to bude sa prijateljem.«

»Prijateljem.« reče gda Karter.

»Voleo sam je.«

»Ne može se voleti kalaštura.«

»O, da, može. Može, još kako.«

»Šta, čekao si u redu na nju?«

»To je grubo rečeno« reče Karter.

»Šta je bilo sa njom posle?«

»Nestala je. One uvek nestanu.«

Devojka se nagla iznad kamina i ugasila svetlo. Bio je to kraj filma. »Stižu novi sledeći nedelje« reče Sijamac, duboko se klanjući. Platili su vodiča kroz mračan sokak do taksija.

U taksiju gda Karter reče: »Kako se zvala?«

»Ne sećam se.« Bilo je lakše slagati.

Dok su zaokretali u Nju Roud opet je prekinula svoje gorko čutanje.

»Kako si samo mogao...? To je tako ponižavajuće. Zamislili da te prepozna neko, na primjer.«

»Ljudi ne pričaju da gledaju takve filmove. Uostalom, tada još nisam bio u firmi.«

»Nikad se nisi brinuo?«

»Ne verujem da sam ikada pomislio na to za ovih trideset godina.«

»Koliko si je dugo poznavao?«

»Oko godinu dana.«

»Mora da sada izgleda prilično odvratno, ako je živa. Uostalom, ni onda nije bila nešto posebno.«

»Ja sam smatrala da je predivna.« reče Karter.

Popeli su se na sprat u tišini. Otišao je pravo u kupatilo i zaključao vrata. Komarci su se skupljali oko lampe i velikog krčaga sa vodom. Dok se svačio, uočio je svoj lik u malom ogledalu: trideset godina su učinile svoje: osećao je svoju debeljinu i sredovečnost. Mislio je: »Gospode, nadam se da je mrtva. Molim te, Bože, neka je mrtva. Kada se vratim u sobu, ova će opet početi da me vreda.«

Ali kada se vratio, gda Karter je stajala pred ogledalom. Bila je golišava. Njene tanke, gole noge podsetile su ga na čaplju koja vreba ribu. Zagrlila ga je: grivne su začangrljale. Rekla je: »Zaboravila sam kako si lepo izgledao.«

»Žao mi je. Čovek se menja.«

»Nisam tako mislila. Sviđa mi se ovakav.«

Bila je vreda i neumoljiva u svojoj žudnji. »Hajde« govorila je »hajde još« a zatim je zavrištala kao besna, ranjena ptica. Posle je rekla:

»Ovo mi se godinama nije desilo i nastavila da uzbudbeno priča još nekih pola sata pored njegovog uzglavlja. Karter je tihno ležao u polmrčini osećajući usamljenost i krivicu. Izgledalo mu je da je te noći izdao jedinu ženu koju je voleo.

Preveo: Dejan Anastasijević